

**महाराष्ट्र विधानसभा**  
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम  
शुक्रवार, दिनांक ४ मार्च, २०२२  
( सकाळी ११.०० वाजता )

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

(१) मुख्यमंत्री : लोकआयुक्त आणि उप लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांचा त्रैमासिक वार्षिक एकत्रित अहवाल स्पष्टीकरणात्मक जापनासह सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) उद्योग मंत्री : मराठवाडा विकास महामंडळ मर्यादित, औरंगाबाद यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा ५३ वा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) परिवहन मंत्री : मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल रिट याचिका क्र.२१६९९/२०२१ महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ विरुद्ध संघर्ष एस.टी. कामगार संघटना आणि इतर या याचिकेतील मा. उच्च न्यायालय यांच्या आदेशानुसार शासन निर्णय दि.८.११.२०२१ नुसार मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या त्रिसदस्यीय समितीचा अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना — (असल्यास) (म.वि.स. नियम ९७ अन्वये)

चार : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

- (१) सर्वश्री. प्रकाश सोळंके, संदिप क्षिरसागर, बाळासाहेब आजबे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे गृह मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"दिवसेंदिवस बीड जिल्ह्यातील कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न गंभीर होत असणे, जिल्हाधिकारी कार्यालयात दिवसा गोळीबाराच्या घटनेत दोन व्यक्तींना गंभीर इजा होणे, पोलिसांचा गुन्हेगारांवर वचक राहिला नसल्याने आठवड्याभरात खुनाचे चार प्रकार उघडकीस येणे, महिला अत्याचार रोखण्यासाठी पोलिसांना मोठे अपयश आल्याने महिला विशेषतः तरुण मुलींमध्ये भीतीचे वातावरण निर्माण होणे, वाळू उत्खनन आणि अवैध वाळू वाहतूक याकडे पोलिसांनी अक्षम्य दुर्लक्ष केल्याने निरपराध लोकांचे बळी जाणे, बेकायदेशीररित्या सुरू असलेल्या वाळू उत्खनन व वाहतूक या सारख्या घटनांकडे पोलीसांकडून वरदहस्त असणे, बँका मधील आर्थिक गैव्यवहार, देवस्थान जमीन गैव्यवहार प्रकरणी कारवाईसाठी पोलिसांकडून होत असलेली अक्षम्य दिरंगाई, वाढलेल्या चोरी, दरोडे यांच्या घटना, यामुळे बीड जिल्ह्यातील सर्व सामान्य लोकांमध्ये पसरलेले भिती आणि दहशतीचे वातावरण, कायदा व सुव्यवस्था राखण्यासाठी जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांना आलेले अपयश, जिल्हा पोलीस दलातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांच्या बदली प्रक्रियेत झालेला भ्रष्टाचार, यामुळे जिल्हा पोलीस दलाची प्रतिमा मलिन होणे, या गंभीर प्रकाराची दखल घेऊन शासनाने करावयाची गांभीर्यपूर्वक कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (२) सर्वश्री. कुणाल पाटील, नानाभाऊ पटोले, सुरेश वरपुडकर, पृथ्वीराज चव्हाण, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री. सुभाष धोटे, अमित झनक, अमीन पटेल, जितेश अंतापूरकर, हिरामण खोसकर, संग्राम थोपटे, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, सर्वश्री. विकास ठाकरे, देवेंद्र फडणवीस, चंद्रकांत (दादा) पाटील, सुधीर मुनगंटीवार, राधाकृष्ण विखे-पाटील, अॅड. आशिष शेलार, सर्वश्री. राम कदम, रवि राणा, अभिमन्यु पवार, अॅड. आकाश फुंडकर, सर्वश्री. किसन कथोरे, गणपत गायकवाड, संजय केळकर, कुमार आयलानी, राम सातपुते, अतुल भातखळकर, गणेश नाईक, श्रीमती मंदा म्हात्रे, सर्वश्री. किशोर जोरगेवार, प्रशांत बंब, मंगेश चव्हाण, अबू आजमी, रईस शेख, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उर्जा मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-

"शेतकऱ्यांचे कृषी पंप व घरगुती वीज जोडणी कोणतीही पूर्वसूचना न देता कापत असल्याची बाब नुकतीच निदर्शनास येणे, परिणामी शेतकऱ्यांनी कर्ज काढून रब्बी हंगामातील केलेली पेरणी पाण्याअभावी वाया जाणे, रोहित्र जळाल्यास त्या रोहित्रावर जेवढ्या वीज जोडणी असतील त्यांना सक्तीने बिले भरण्यास सांगणे, बिल न भरल्यास

रोहित्र दुरुस्ती करून न देणे, परिणामी शेतकऱ्यांच्या पिकांचे नुकसान होऊन ते कर्जबाजारी होणे, शासनाने शेतकऱ्यांच्या वीज जोडण्या तोडणार नाही अशी घोषणा करूनही वीज जोडण्या मोठ्या प्रमाणात तोडणीचे काम सुरुच ठेवणे, पिण्याच्या पाण्याचे कनेक्शन तसेच पथदिव्यांच्या जोडण्या तोडल्यामुळे नागरिकांची मोठ्या प्रमाणात होत असलेली गैरसोय, जोपर्यंत पूर्ण थकीत वीजबिल भरले जात नाही तोपर्यंत वीज पुरवठा खंडीत ठेवणे, प्रस्तुत प्रकरणाकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना व प्रतिक्रिया."

- (३) श्री. प्रताप सरनाईक, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रातील सुविधा भूखंड व आरक्षित भूखंड ज्या विकासकाने महानगरपालिकेला हस्तांतरित केले त्याच विकासकाला रेडीरेकनरच्या दरानुसार १२५ टक्के रक्कम आकारून बांधकाम करायला देण्याचा महानगरपालिकेने ठराव क्रमांक. १४३४ दिनांक १२ नोव्हेंबर, २०१७ आणि त्या अनुषंगाने ठाणे महानगरपालिकेचे परिपत्रक क्रमांक ठामपा/शाविवि/वियोअंक-६७, दिनांक ७ एप्रिल, २०१८ अनुसार पारित करण्यात येणे, तत्कालीन व विद्यमान आयुक्तांनी काही मोजक्या विकासकांना अधिकृतरित्या प्रमाणपत्र देऊन बांधकाम परवानगी दिलेली असणे, सदर विकासकांचे जागेवर काम चालू असून तेथील व्यापारी गाळे व सदनिका सर्वसामान्य जनतेला विकणे, स्थानिक लोकप्रतिनीधी यांनी याबाबत महानगरपालिकेकडे चौकशी करणे, नगरविकास विभागाची परवानगी न घेता दोन्ही आयुक्तांच्या कार्यकाळात विकासकांना सीसी प्रमाणपत्र देण्यात येणे, शासनाच्या नियमावलीमध्ये त्याचा कुठेही उल्लेख नसल्याने सदर होत असलेली बांधकामे पूर्णपणे बेकायदेशीर असून त्यांना ओ.सी. देण्यात येणार नसल्याचे सांगण्यात येणे, ज्या ग्राहकांनी या प्रकल्पामध्ये व्यापारी गाळे अथवा सदनिका घेतल्या आहेत त्यांचे भविष्य अंधःकारमय असणे, सदर बांधकामे तातडीने थांबवून ग्राहकांची फसवणूक करणाऱ्या विकासकांवर गुन्हे दाखल करून ग्राहकांना पैसे परत करण्याची होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (४) सर्वश्री. सुनिल प्रभू, वैभव नाईक, राजन साळवी, भरतशेठ गोगावले, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सांस्कृतिक कार्य मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"आजच्या फेसबुक आणि व्हाट्सअपच्या काळात भजनाच्या माध्यमातून होणारे समाजप्रबोधन व परिवर्तन ही काळाची गरज असून विशेषतः कोकणात भजन मंडळीना गणेशोत्सव काळात मोठ्या प्रमाणात भजनासाठी आमंत्रित करण्यात येणे, या मंडळामध्ये भजनी बुवा, टाळ-मृदुंग वाजविणारे तसेच कोरस देणारे लोक ग्रामीण भागात छोटी-मोठी

नोकरी करणारे आणि शेती करणारे सर्वसामान्य कुटुंबातील असणे, परंतु मार्च, २०२० मध्ये कोरोना महामारीच्या प्रकोपामुळे सार्वजनिक उत्सवांवर निर्बंध येऊन सन २०२० व सन २०२१ मधील गणेशोत्सवात भजने न करता आल्याने त्यातून मिळणाऱ्या आर्थिक हातभारापासून ही कुटुंबे वंचित राहून त्यांची आर्थिक परिस्थिती अत्यंत बिकट होणे, राज्य शासनाने राज्यातील मान्यवर वृद्ध साहित्यिक व कलावंत इत्यादींना मानधन या योजनेअंतर्गत शासन निर्णय क्र. पूरक ६९१९/प्र.क्र.८३/ सां.का-४, दिनांक ९ सप्टेंबर, २०१९ नुसार राष्ट्रीय कलावंत दरमहा ३,१५०/- रुपये, राज्यस्तरीय कलावंत दरमहा २,७००/- रुपये, स्थानिक कलावंत दरमहा २,२५०/- रुपये पेंशन लागू करण्यात येणे, परंतु, कोविडमुळे राज्यात नाटक, तमाशातील लोककलावंत, भजनीबुवांना तसेच वृद्ध कलावंतांना शासनाकडून मिळणाऱ्या तुटपुंज्या पेंशनमध्ये उदरनिर्वाह करणे अडचणीचे होणे, याकरिता शासनमार्फत दरमहा देण्यात येणाऱ्या पेंशनमध्ये जास्तीत जास्त ६,०००/- ते ५,०००/- रुपये एवढी वाढ करण्याबाबतचा निर्णय शासनाने तात्काळ घेण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही."

**पाच** : राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा (पहिला दिवस).

**सहा** : शासकीय विधेयक :

**पुरःस्थापनार्थ :-**

सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १ — महाराष्ट्र दुकाने व आस्थापना (नोकरीचे व सेवाशर्तीचे विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२.

**अशासकीय कामकाज**

(बैठकीच्या अखेरचे २ १/२ तास)

**सात** : अशासकीय विधेयके :-

**पुरःस्थापनार्थ :**

(१) सन २०२१ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३०- महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०२१ — श्री.संजय सावकारे, वि.स.स. यांचे.

- (२) सन २०२१ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३२- महाराष्ट्र राज्यातील बेरोजगार युवक-युवतींना बेरोजगारी भत्ता विधेयक, २०२१ – श्री.प्रकाश आंबेडकर, वि.स.स. यांचे.
- (३) सन २०२१ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३४- महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष (सुधारणा) विधेयक, २०२१ – श्री.सुहास (आण्णा) कांदे, वि.स.स. यांचे.
- (४) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २ – भारतीय दंड संहिता आणि फौजदारी प्रक्रिया संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२२ – श्री.संजय सावकारे, वि.स.स. यांचे.

आठ : अशासकीय ठराव (म.वि.स. नियम १०६ अन्वये) :-

(दिनांक ५ मार्च, २०२१ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेले परंतु चर्चा न झालेले अशासकीय ठराव) (क्रमांक १ ते ३)

(१) श्री.गणेश नाईक, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. २१८

"राज्यातील वेगवेगळ्या प्रकल्पांमुळे विस्थापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काम अद्यापही पूर्ण झालेले नसल्याने विस्थापितांचे होत असलेले हाल, त्यामुळे शासनाच्या विचाराधीन प्रकल्पांसाठी जमिनी देण्याच्या कामाला शेतकऱ्यांचा होत असलेला विरोध, त्याबाबत निर्माण केल्या जाणाऱ्या कायदेशीर अडचणी इ. बाबी विचारात घेता प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे रखडलेले काम तात्काळ पूर्ण करण्यासाठी कालबद्ध धडक कार्यक्रम राबविण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करित आहे."

(२) श्री. सुनिल प्रभू, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. ५५

"मुंबईसह राज्यात रेल्वेचे सर्वाधिक जाळे पसरलेले असणे, सर्वाधिक महसूल प्राप्त होवूनही केंद्राकडून पुरेशा प्रमाणात राज्यास निधी प्राप्त न होणे, महिला सुरक्षा, प्रलंबित योजना, रेल्वे समस्या, सुरक्षित प्रवास आणि प्रवाशांना अत्याधुनिक सेवा सुविधांकरिता आवश्यक निधीची तरतूद करून व्यवस्थापन करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्याकरिता 'स्वतंत्र महाराष्ट्र रेल महामंडळ' स्थापन करावे अशी आग्रही मागणी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करित आहे."

## (३) श्री. राणाजगजीतसिंह पाटील, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. ६५

"शेतीची नापिकी, अतिवृष्टी, जलप्रकोप, दुबार पेरणी, तिबार पेरणी, ओला व कोरडा दुष्काळ असा असूनही पीक विमा नुकसान भरपाई पासून आणेवारी व उंबरठा उत्पन्नाच्या जाचक निकषामुळे शेतकरी वंचित राहत असणे, याला शंभर वर्ष जुनी ब्रिटीशकालीन आणेवारी व उंबरठा काढण्याचे निकष कारणीभूत असल्याने त्यात बदल करून सुधारित आणेवारी व उंबरठा काढण्याचे निकष तयार करण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रही भूमिका घ्यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे."

(दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी बॅलटद्वारे काढण्यात आलेल्या अशासकीय ठरावाच्या सूचना (क्रमांक ४ ते ६)

## (४) श्री.समिर मेघे, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. ३९

"परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी "औरंगाबाद" या शहराचे "संभाजीनगर" असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे."

## (५) श्री.सुरेश भोळे, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. ४४

"निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वृद्धीगत करण्याच्या दृष्टीने "उस्मानाबाद" या शहराचे "धाराशीव" असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे."

## (६) श्री.सुनिल प्रभु, वि.स.स. यांचा ठराव क्र. १८८

"मुंबईसह राज्यात रेडी रेकनरच्या दरात दरवर्षी वाढ होत असल्याने, सदनिकांच्या किंमतीत प्रचंड वाढ होत असणे, विभागीय सर्वोच्च विक्री दर रेडिरेकनरमध्ये ग्राह्य धरण्यात येत असल्याने, सदनिकांच्या किंमती, मुळ किंमतीपेक्षा कितीतरी अधिक पटीने वाढणे, यामुळे सर्वसामान्य जनतेस सदनिका खरेदी करणे आवाक्याबाहेर जाणे, सदनिकांचे वाढते दर नियंत्रित ठेवण्यासाठी रेडी रेकनरचे वाढते दर स्थिर ठेवण्यासाठी

राज्यातील जनतेकडून होत असलेली मागणी याबाबत राज्य शासनाने आवश्यकती उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करित आहे."

विधान भवन,  
मुंबई,  
दिनांक : ३ मार्च, २०२२

राजेन्द्र भागवत,  
प्रधान सचिव,  
महाराष्ट्र विधानसभा